

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΒ'.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 8 ΤΟΥ ΝΟΕΒΡΗ 1914

ΑΡΙΘΜΟΣ 538

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΗΡΑΣ ΓΕΡΟΣ Γιατί πρέπει να πάρουμε την Πόλη.
Ν. Π. Μετάνοια. (Στίχοι Gellert, πάγου σέ μουσική του
Beethoven).
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Έρνέστος Ψυχάρης.
Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. Η σκηνή της Σουλβαίγγ (από τον
«Πέρ Γκύντ» του Ίψεν).
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ. — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ. — ΟΤΙ ΘΕ-
ΛΕΤΕ.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ ΨΥΧΑΡΗΣ

«Τό ἐτι ὁ γιὸς τοῦ Ψυχάρη, τοῦ Ρενάν τὸ ἐγγόνι, σύνθεσε, μαθητὴς ἀκόμα στὸ σχολεῖο, ἓνα Πίνακα τῆς μυθολογίας τοῦ Ὀράτιου, τὸ πρᾶμ' αὐτὸ μᾶς ξαναφέρειν στοὺς ὠραίους καιροὺς τῆς Ἀναγέννησης καὶ μᾶς θυμίζει τις εὐγενικὰς ἐκείνας φαμελιὰς τῶν ἀνθρωπιστῶν ποὺ κρατοῦσανε κληρονομία τους τὴν ἀγάπη τῆς ἐπιστήμης, καὶ βέβαια θὰ τοὺς χαροποιήσῃ ἄλλος ἐκείνους ποὺ καλλιιεργοῦν τὰ σοδρὰ χαριτωμένα γεννήματα τοῦ νοῦ» (1).

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια, ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια ὁ Anatole France ἀρχίζε κάποιον τοῦ πρόλογο, χαιρετίζοντας μᾶζι καὶ βοηθώντας τὸ παρουσίασμα τοῦ νέου Ψυχάρη, τοῦ Μιχαήλ, μέσα στὴν Πολιτεία τῶν γραμμάτων ὑστερ' ἀπὸ δέκα χρόνια ποὺ μοῦ φαίνονται μακρηνά ἀπὸ τὰ 1904 ὅχι σὰ χρόνια, μὰ σὰν αἰῶνες, ὁ ἄλλος τῆς μεγάλης οἰκογένειας βλαστός, ὁ Έρνέστος Ψυχάρης, λοχαγὸς τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, πεθαίνει χτυπημένος ἀπὸ τὸ βόλι τοῦ πολέμου. Μὰ καθὼς ὁ νέος Μιχαήλ, μὲ τὴν πρώτη του εἰρηνικὴ δασκαλικὴ δοκιμὴ στὰ ὠραία γράμματα φαίνεται σὰ νὰ θέλῃ νὰ συνεχίσῃ τὸ παραδομένο ἀπὸ παπποῦ κι ἀπὸ πατέρα ἔργο τῆς ἐξανθρωπιστικῆς σοφίας, ἀνά-

λογα μπορῶ νὰ πῶ πῶς ὁ Έρνέστος Ψυχάρης μέσα σ' ἓνα κύκλο λαμπρότερης ἐνέργειας παραδειγματικῆς, ἀρχίζοντας καὶ τελειώνοντας τὴν δλάνθιστη ἀκόμ' ἀπὸ τὰ νιάτα ζωὴ του, στρατιώτης καὶ πολεμιστῆς μπορῶ νὰ πῶ πῶς ὁ Έρνέστος Ψυχάρης ἐξῆσε καὶ πέθανε ἀξίος καὶ υπεράξιος γόνος παπποῦ καὶ πατέρα, ποὺ καὶ οἱ ἐνὸς τους, ὅσο κι ἂ δὲν τὸ ζωστήσαν τὸ σπαθί, μᾶς παρουσιάζουνε, συχνά πυκνά, στὸ πολυπρόσωπο ἔργο τους, ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ πιδ ζωηρὰ χαρακτηριστικά του, τὸν πόλεμο γιὰ τὴν ἀλήθεια, ἐναντίον τῆς πρόληψης τὸν πόλεμο, κινήμενο ἠρωικά.

Ἀνώφελα τὰ μοιρολόγια, καὶ τὰ συλλυπητήρια περιττά. Μπροστὰ στὰ γιγάντικα καὶ τόσο φοβερὰ γεγονότα, σὰν τὸν πόλεμο τοῦτο, ποὺ ἀναποδογυρίζονται οἱ ἠθικὰς ἀξίες ἅλες, σὰν ἀπὸ χέρι κάποιου νιτσιακοῦ υπεράνθρωπου, γιὰ ποιὸ χάλασμα, ἢ γιὰ ποιὸ ξανάνθισμα, ποιὸς ξέρει! ποὺ οἱ ζωὲς τῶν ἀνθρώπων δὲ λογαριάζονται καὶ ποὺ τὸ αἷμα τὸ ἀνθρώπινο, τῆς φύσης τὸ στεφάνωμα καὶ τὸ καμάρωμα, χύνεται σὰν ἀκάθαρτο νερό,—καὶ ἢ συγκίνηση κ' ἐκείνη μὲ πρόσωπο ἀτσαλένιο ἀδάκρυτο ἄς παρουσιάζεται.

Στρατιώτης. Νὰ ἢ δουλειὰ καὶ νὰ ἢ καρδιά τοῦ Έρνέστου Ψυχάρη. Βάλτε στὴ λέξη ἔλο τῆς τὸ νόημα, καὶ τὸ νεώτερο καὶ τὸ ἀρχαϊκὸ τὸ νόημα τοῦ μᾶζι στρατοκόπου ταξιδευτῆ, καὶ τοῦ ταχυικοῦ καὶ τοῦ πολεμιστῆ. Σ' ἓνα του ἀπλὲ καὶ σύντομο τραγουδάκι μέσα στὶς αἰματοστόλαχτες σελίδες τῆς «Ἀμαρτίας τοῦ ποιητῆ» ὁ πατέρας, ὅχι σὲ τραγοῦδάκι, μὰ σὲ συγκρατημένη σπαραχτικὴ κραυγὴ, σὰ νὰ προφητεύῃ μὲ μοῖρα. Στὸ δυσκολομετάφραστο αὐτὸ ποίημα σὰ νὰ τοῦ λέῃ ἀπάνου κάτω: «Ὁ στρατιώτη μου καὶ ὁ ποιητῆ μου, κάθε φορὰ ποὺ σὲ βλέπω, ἐγὼ ὁ παλιὸς σου φίλος κι ὁ πατέρας σου, ἔλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου σοῦ εὐχομαι. Μὰ, ξέρεις, ἢ καρδιά μου σκίζεται... Ἀμποτε ἢ μοῖρα σου νὰ σοῦ χαμογελάσῃ λιγότερο σκληρῆ, νὰ σοῦ χαρίσῃ πιδ πολὺ εὐτυχία... Μὰ καὶ τοῦ πατέρα σου μπερεῖς νὰ μοιάζης, καὶ νὰ εἶσαι γι' αὐτὸ περήφανος.»

Καὶ βέβαια. Ὁ νέος ποὺ τὸν πήρε τὸ βόλι, στρατιώτης εἴταν ἀχώριστα καὶ ποιητῆς. Ἀντάμωνε σὲ βαθμὸ ζηλεμένο τὴν ἠρωικὴ δόξα μὲ τὴν ποιητικὴ καρποφορία. Ἡ ζωὴ του, σὰν ἐπικὸ τραγοῦδι. Ὁ θάνατος βαθιὰ μὲ χρυσὴ βούλα σφράγισε τὸ μέτωπο τοῦ στρατιώτη. Μὰ ἢ Μοῦσα δὲν πρόφτασε τὸ μέτωπο τοῦ ποιητῆ γὰ τὸ στεφανώσῃ μὲ ἄλλα τὰ δαφνόκλαδα ποὺ ἐρωτεμένα τοῦ ἐπλεκε. Ὅμως κ' ἔτσι μακάριος ἐκείνος ποὺ ἢ Μοῦσα γέρνει ἀπάνω του φιλώντας τον, καθὼς φίλησε τὸ νέο Ψυχάρη.

(1) Index raisonné de la Mythologie d' Horace par Michel Psichari, élève de philosophie au lycée Condorcet. Avec une préface d' Anatole France. Paris. Welter, éditeur. 1904.

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς πρὸς λόγους πολὺς ἔτρεχε στοὺς φιλολογικοὺς κύκλους τοῦ Παρισιῶν γιὰ ἓνα καινούριον βιβλίον, ἓνα μυθιστόρημα: «Κάτου ἀπ' τὰ δπλαί» ὁ τίτλος του. Τὸ βιβλίον ἐκεῖνο ἀμφισβητοῦσε κάποιον μεγάλο βραβεῖο χιλιάδων δραχμῶν πρὸς τὴν πρώτην φοράν θὰ δίνονταν ἀπὸ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Στὴν Ἀκαδημία γερή, καθὼς φαίνεται, συζήτηση ἀνοίχτηκε γιὰ τὴν ἀπονομὴν τοῦ βραβεῖου. Ὁ Παῦλος Μπουρζὲ παρουσιάστηκε, μέσα ἐκεῖ, διαλαλητῆς τῆς ἀρετῆς τοῦ βιβλίου. Στὸ τέλος νίκησε ἡ γνώμη νὰ δοθῇ τὸ βραβεῖο στὸν πολὺ μεγαλύτερον στὰ χρόνια συγγραφέα, στὸν Ρομὰν Ρολλάν, γιὰ ἄλλη του τῆς μακροχρόνια φιλολογικῆς ἐργασίας. Καὶ μοναχὰ ὁ λόγος πρὸς ἔγινε γιὰ τὸ βιβλίον καὶ ὁ ἀγὼνας πρὸς ἀγωνίστηκε, φτάνει νὰ δεῖξουν πῶς ὁ Ἑρνέστος Ψυχάρης προικισμένος εἶτανε μὲ λογοτεχνικὴν δυνάμειν πρώτης γραμμῆς.

Ἄτυχος πρὸς δὲν κατώρθωσ' ἀκόμα νὰ τὸ γνωρίσω τὸ βιβλίον αὐτὸ γιὰ νὰ μιλήσω γιὰ κείνον καθὼς θὰ ταίριαζε. Μὰ ξέρω τὸ πρῶτον βιβλίον τοῦ Ἑρνέστου Ψυχάρη: «Τόποι ἀπὸ ἥλιον καὶ ἀπὸ ὕπνον».(1) Εἶναι τὸ ταξίδιον τοῦ στῆν Ἀφρικῆν καὶ ἡ ἐντύπωση πρὸς τοῦ ἀφῆσε καὶ ἡ ἐνθύμητη πρὸς τοῦ κάρφωσε καὶ ἡ νέα ζωὴ πρὸς τοῦ ξύπνησε ὁ τόπος ἐκεῖνος ὁ ἀγριός, ὁ βάρβαρος, ὁ ἥμερος, ὁ παρθενικός, ὁ ὠραίος, ὁ χτυπημένος ἀλύπητ' ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ὁ κατοικημένος ἀπὸ ἀμίλητες, δυσκολοξάνοιχτες, πρωτόγονες ἴσως, μὰ πρὸς πολὺ ξεπεσμένες ψυχῆς, ἀπομεινάρια ποῖος ξέρει ποῖων γιὰ πάντα θαμμένων πολιτισμῶν! Ἐπιλοχίας στὸν ἀποικιακὸν στρατὸν τῆς Ἀφρικῆς τὸ ἔγραψε τὸ βιβλίον του, ἀφοῦ τὸ ἔζησεν ἐκεῖ κάτου. Ὅποιος τὸ διαδάσῃ, δὲ θάπορῃσῃ γιὰ τὸ τέλος τοῦ Ἑρνέστου Ψυχάρη. Ἐπρεπε νὰ πεθάνῃ, καθὼς πέθανε. Ὁ πόλεμος εἶτανε τὸ ἰδανικόν του, καὶ ἀπάνου στὰ κόκκιν' ἀρχαγγελικὰ φτερὰ τῆς ἰδέας του, μ' ἐκεῖνα τυλιγμένος, ἔφυγε.

Μέσα στὶς σελίδες τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, πρὸς καὶ μόνον φτάνει γιὰ νὰ μᾶς δεῖξῃ καὶ γιὰ νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ μιὰ ψυχὴν, εἶναι σπαρμένον κάτι ἀπὸ τῆς στοχαστικῆς γοητείας τοῦ Ρενάν, κάτι ἀπὸ τῆς ψυχολογικῆς βαθεῖαν παρατήρησιν τοῦ πατέρα Ψυχάρη. Συνθετικὸν βιβλίον πρὸς εἶναι σὰ νὰ τὸ γράφανε μᾶς γεωγράφος καὶ διηγηματογράφος, ἐξερευνητῆς καὶ ὄνειροπλέκτης, μὲ τῆς μελέτην τοῦ μεγάλου ἐθνολόγου Γκομπινώ μὲ τὸ θαυμασμὸν πρὸς τὸν περίφημον περιηγητῆν, τὸν Στάνλεϋ, μὲ τῆς εὐλογίαν τοῦ Σατομπριάν καὶ τοῦ Λοτῆ. Μὰ εἰ τόποι τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ὕπνου τότε βοηθήσανε, μᾶς λέει, νὰ γνωρίσῃ τὸν ἑαυτὸν του. Τὸν εὐεργέτησεν ἡ Ἀφρικῆν. Ἐκεῖ ἔμαθε τῆς καλοσύνης τῆς ἐνέργειας. Ἐκεῖ ἔμαθε τὸ μυστικὸν πρὸς κάνει μιὰ φυλὴν νὰ πάῃ μπροστὰ στῆν νίκη. Ἐκεῖ τὸν ἀγγίξεν ἡ μεγάλην πνοὴ τῆς πατρίδας. Διπλὰ τοὺς συναισθάνθηκε τοὺς ἀφρικαν-

νοὺς τόπους ἐκεῖνοὺς τότε μπάσανε μᾶς στῆς πράξης καὶ στῆς ὄνειροπόλησιν τὸ νόημα. Ἀλλὰ «οἱ τόποι ἐκεῖνοι, μᾶς λέει, παρακινούνε σὲ μιὰν ἐνέργειαν τόσο ἀγνήν, τόσο ἥρωικῆν, πρὸς καὶ ἡ ἐνέργεια γίνεται καὶ αὐτῆ, ἀκέρια, ἓνα ὄνειρον». Τὸν πόλεμον τὸν ὀρίζει «ἄφραστο ποίημα ἀπὸ αἷμα καὶ ἀπὸ ὄμορφαν». «Στῆν πατρίδα μου, προσθέτει, ὄλοι τὸν ἀγαποῦνε τὸν πόλεμον καὶ κρυφὰ τὸν ἐπιθυμοῦν. Πάντα καὶ ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς πολεμοῦσαμε.» Μιὰ φυλὴν, μᾶς λέει, γιὰ νὰ εἶναι δυνατῆ, πρέπει νὰ πιστεῦσῃ στῆν δυνάμειν τῆς ἅμα πάσῃ νὰ πιστεῦσῃ, χάνεται. «Ἴσως εἶναι πλάνη πρὸς τούτῃ ἡ φυλὴν εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ κείνη. Μὰ τί μ' αὐτό; Ἡ πλάνη νὰ πιστεύουμε πρὸς ὑπερέχουμε, αὐτῆ μᾶς κάνει νὰ κατορθώνουμε τὰ μεγάλα.»

Καὶ μᾶς μετὰ τῆς πατριδολατρίας πρὸς τὸν ἀνύψωνε, μιὰ ὄρμη ἀσυγκράτητη πρὸς τὰ ταξίδια. «Δὲ βλέπω ἄλλον ἀξιώτερον προορισμὸν τῆς ζωῆς ἀπὸ τὰ ταξίδια σὲ μέρη μακρινὰ. Νὰ χαλᾶς τὰ παπούτσι σου σὲ νέα χῶματα, πέρα ἀπὸ τὶς δικῆς μας τὶς θάλασσες καὶ ἀπὸ τοὺς ὠκεανούς. Ἐτσι γινόμεστε καλύτεροι καὶ καλύτερα καταλαβαίνουμε τῆς πολυποίκιλης ὄμορφαν.»

Μέσα στὸ ποίημα «τὸ ἄφραστο ἀπὸ αἷμα καὶ ἀπὸ κάλλος» κλείστηκε μᾶς καὶ ξεχώρισε, σὺν ἀθάνατος στίχος. Γιὰ τέτοιους θάνατους τί θὰ μᾶς ποῦνε τὰ δάκρυα καὶ οἱ παρηγοριῆς; Ἄς μιλήσουνε οἱ στίχοι τοῦ Τυρταίου μὲ τοῦ Τρικούπη τῆς γλώσσας:

«Τι τιμὴ στὸ παλληκάρι...»

Δόξα καὶ τιμὴ στὸ μεγάλο τὸν πατέρα μὲ τὰ μεγάλα τὰ παιδιὰ!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

TAINÉ.— Ὅδηγοῦν σήμερον τὰ κορίτσια ὄλος διόλου μικρὰ στὸν κόσμον. Τὰ ξεβγάζουν στὸν κόσμον καὶ γιὰ τὸν κόσμον, στὶς τέχνας καὶ γιὰ τὶς τέχνας, μὲ τρόπον τέτοιον, πρὸς τὸ φέμα τοὺς γίνεται μιὰ συνήθεια καὶ ὁ ἐρεθισμὸς μιὰ ἀνάγκη. Καὶ μόλαταῦτα ὅποιος γέννησε καὶ σκέφτηκε, ξέρει, πῶς ἡ ἰκανότης στὸ νὰ καθυποχρεώνονται στῆν ἐργασίαν τῆς βαρετῆς καὶ τῆς καθημερινῆς, ἡ φιλαλήθεια ἀνάμεσόν τους καὶ ἀνάμεσα τῶν ἄλλων, εἶναι τὰ μόνον ἐφόδια γιὰ νὰ καταστήσουν μιὰν ἀνθρώπινον ὑπαρξὴν τιμημένην στὰ ἴδια τῆς τὰ μάτια καὶ ἀνεχτῆ στῆν κοινῆ ζωῆ.

✠

TAINÉ.— Ὁ πατέρας στέκεται ὄρθιος μπροστὰ στῆν πόρταν καὶ φυλάει βάρδιαν: ἡ κόρη χορεύει, δέχεται κοπιμένα, ἐπιδειχνεῖ τὸ φουστάνιν τῆς. — Ὁ πατέρας μουτζουρώνει χαρτιά στὸ γραφεῖον του, τρέχει μὲ τ' ἱμάξιν γιὰ τὶς ὑποθέσεις του: ἡ κόρη χτενίζεται, παίζε πιάνον, χρησιμεύει γιὰ στόλισμα τοῦ σπιτιοῦ. — Ὁ σύζυγος συνηθίζει νὰ δουλεύει καὶ ἡ γυναῖκα ἀηδιάζει, μὴν κάνοντας τίποτα. — Ὁ σύζυγος θέλει νὰ κοιμηθῆ, ἡ γυναῖκα θέλει νὰ βγεῖ ὄξω.

(1) Ernest Psichari. «Terres de Soleil et de Sommeil.» Paris Calmann—Levy.

Η ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ ΣΟΥΛΒΑΪΓΓ

ΑΠΟ ΤΩΝ "ΠΕΡ ΓΚΥΝΤ", ΤΟΥ ΙΥΕΝ

Μπροστά σ'ε μιὰ νιοχτιμένη καλύβα μέσα στὸ δάτος.
'Απάνω ἀπὸ τὴν πόρτα ζευγάρι ἀλαφοκέρατα. Τὸ χιόνι στι-
βαγμένο ἕνα μπόι. Βραδιάζει. Ὁ Πέρ Γκύντ στέκει: μπρο-
στά στὴν πόρτα καὶ κερρώνει μιὰ μεγάλη ξύλινη κλειδαριά.

ΠΕΡ ΓΚΥΝΤ γελώντας πότε πότε.

Μιὰ κλειδαριά γιὰ νὰ φυλά ἀπὸ ἀερικά
καθελογῆς, ἀρσενικά καὶ θηλυκά.

Σὰ σκοτινιάσει τις σανίδες μου χτυποῦν.

Ἔλ' ἀνοιξε, μου λέν, καὶ δὲν μποροῦμε

σὰν τις ἰδέες διόλου νὰ σταθοῦμε.

Κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι τρίζουμε,

στὴ στάχτη πᾶμε καὶ σκαλίζουμε

κι ἀπὸ τὴν καμινάδα μπαίνουμε

σὰ δράκοι φλογεροὶ καὶ βγαίνουμε.

Χι-χι, Πέρ Γκύντ' θαρρεὶς πὼς τάβλες καὶ καρφιά

φυλάνε ἀπὸ ἰδεάσματα κακά;

Ἡ Σουλβαίγγ ἔρχεται ἀπάνω σὲ χιονοπέδιλα. Γύρω στὸ
κεφάλι της ἔχει τυλιγμένο ἕνα μαντίλι καὶ στὸ χέρι κρατᾷ
ἕνα μπόγο.

ΣΟΥΛΒΑΪΓΓ:

Μαζί σου ὁ θεός! Μὴ μὲ διώξεις! Ἀπάνω

δῶ μῆνυσες νᾶρθω καὶ νὰ με ποῦ φτάνω.

ΠΕΡ ΓΚΥΝΤ ξαφνισμένος:

Ἡ Σουλβαίγγ! Αὐτὴ νᾶναι—; Ναι, αὐτὴ ναι—! Μὰ

δὲ φοβήθηκες νᾶρθεῖς τόσο σιμά;

ΣΟΥΛΒΑΪΓΓ:

Μήνυμα μουστειλες μὲ τὴν Ἔλγκα' ὅλημέρα

μηνύματα φτάναν μὲ γαλήνη κι ἀέρα.

Μήνυμα ἢ μάννα σου μ' ἔσα ἴστοροῦσε,

μήνυμα τῶνειρο ποῦ μὲ ξυπνοῦσε.

Ἄχαρες μέρες καὶ βράδια θλιμένα

μου φέρανε μήνυμα νᾶρθω σὲ σένα.

Σβησμένη εἶταν, ἄδεια ἐκεῖ κάτω ἢ ζωὴ μου'

εἶτ' ἔκλαια ἢ γελοῦσα: χωρὶς τὴν ψυχὴ μου.

Τὴ γνώμη σου ἔσένα καλὰ δὲ νοῦσα'

νοῦσα καλὰ ἔμως ἐγὼ τί χρωστεῦσα.

ΠΕΡ ΓΚΥΝΤ:

Κι ὁ πατέρας σου;

ΣΟΥΛΒΑΪΓΓ:

Σ' ὅλη τὴ γις πέρα πέρα

δὲν ξέρω πᾶ ἀν ἔχω πατέρα ἢ μητέρα.

Χωρίστηκ' ἀπ' ἄλους.

ΠΕΡ ΓΚΥΝΤ:

Σουλβαίγγ, γλυκειά—

Καὶ δῶ ἴρθες σὲ μένα;

ΣΟΥΛΒΑΪΓΓ:

Σ' ἔσὲ μοναχά!

Σὺ εἶλα γιὰ μένα, σὺ εἶσαι τώρα.

Νὰ χωρίσω ἀπ' τὴν Ἔλγκα βαρειά εἶταν ἢ ὦρα—

πιὸ βαρειά ἀπ' τὸν πατέρα καὶ βαρῆτερη: πίσω
αὐτὴ ποῦ μὲ κράτησε στὰ στήθη ν' ἀφήσω.

Μὰ ὄχι, ὄχι—ὁ θεός εἶτι λέω ἄς συχωρέσει,

Ποῦ χωρίστηκ' ἀπ' ἄλους πιὸ βαρὶ μούχει πέσει!

ΠΕΡ ΓΚΥΝΤ:

Μὰ ξέρεις ἢ κρίση ποῦ βγήκε τί γράφει;

Μοῦ παίρνει καὶ σπίτι μαζί καὶ χωράφι.

ΣΟΥΛΒΑΪΓΓ:

Θαρρεὶς πὼς γιὰ σπίτια ἢ χωράφια μποροῦσα

νὰ φύγω, νὰφήσω εἰλα δὲ ἀγαποῦσα;

ΠΕΡ ΓΚΥΝΤ:

Καὶ ξέρεις πὼς ὄξω ἀν πατήσω ἀπ' τὰ δάση,

καθένας ποῦ μ' εὔρει μπορεῖ νὰ μὲ πιάσει;

ΣΟΥΛΒΑΪΓΓ:

Χιόνια ἔσκισα νᾶρθω, τὸ δρόμο ρωτοῦσα'

ποῦ πᾶς; σὰ μοῦ λέγαν, στὸ σπίτι, ἀπαντοῦσα.

ΠΕΡ ΓΚΥΝΤ:

Ἄξω τώρα καρφιά, κλειδαριές, σύρτες ὄξω!

Δαιμόνια, στοιχιά πᾶ δὲν ἔχω νὰ διώξω.

Ἄφου ἐσὺ θὰ μείνεις μὲ τὸν ἐρημίτη,

τὸ ξέρω ἐδῶ μέσα θὰ γιάσει τὸ σπίτι.

Σουλβαίγγ! Νὰ σὲ δῶ! Δὲ σιμώνω κοντά σου!

Νὰ σὲ δῶ μοναχά! Ἄ πὼς φέγγει ἢ θωριά σου!

Νὰ σὲ πάρω ψηλά! Τί ἀλαφρή! Σὲ πηγαίνω,

Σουλβαίγγ, χωρὶς ποτὲ νὰ πνεύσω.

Ἄ καλή, μὴ φοβᾶσαι καὶ δὲ σὲ λερώνω.

Σὲ κρατῶ μ' ἀπλωμένα τὰ χέρια μου μόνο.

Πὼς θὰ σ' ἔδλεπα δῶ ποῦ ποτὲ τὸ θαρροῦσα!

Ἄ ὅμως νύχτα καὶ μέρα γιὰ σὲ λαχταροῦσα.

Νά, δούλεψα, βλέπεις, τὸ σπίτι νὰ χτίσω'

στενὸ εἶναι κι ἄσκημο—θὰ τὸ γκρεμίσω.

ΣΟΥΛΒΑΪΓΓ:

Ἡ ἄσκημο ἢ καλὸ—μ' ἀρέσει. Ἐδῶ πάνω

στοῦ ἀνέμου τὸ φύσημα μπορῶ νὰ νασάνω.

Ἐκεῖ κάτω εἶταν πλήξη τὰ στήθη σου πνίγει,

γιὰ τοῦτο ἔχω κιόλας ἐκείθενες φύγει.

Μὰ ἐδῶ ἔπου τῶν πεύκων ἀκούω τὸ βουητό,

μου φαίνεται σπίτι μου νᾶναι σωστό.

ΠΕΡ ΓΚΥΝΤ:

Τὸ ξέρεις καλὰ; Ὅσο ζήσεις καὶ ζήσω;

ΣΟΥΛΒΑΪΓΓ:

Στὸ δρόμο ποῦ παίρνω ἐγὼ δὲ γυρνῶ πίσω.

ΠΕΡ ΓΚΥΝΤ:

Δικὴ μου εἶσαι! Ἐλα μέσα, καὶ κεῖ νὰ σὲ δῶ!

Ἐμπα! ξύλα νὰ φέρω πᾶω πίσωθε δῶ,

νὰ λάμψ' ἢ φωτιά φωτεινὴ καὶ νὰ πλώσεις

ἀπαλὰ νὰ καθήσεις, νὰ μὴ μοῦ κρυώσεις.

Ἀνοίγει τὴν πόρτα ἢ Σουλβαίγγ μπαίνει μέσα. Ὁ

Πέρ Γκύντ στέκει: μιὰ στιγμὴ ἀκίνητος, ἔπειτα γελᾷ δυ-

νατὰ χαρούμενος καὶ κάνει ἕνα πῆδημα τοῦ ψήλου.

ΠΕΡ ΓΚΥΝΤ:

Βασιλοπούλα μου! Τὴν κέρδισα, νὰ τη!

Τώρα πρέπει ψηλὸ νὰ χτίσω παλάτι.

Παίρνει τὸν μπαλντὸ καὶ φεύγει.

Μετάφραση ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΒΕΕΤΗΟΒΕΝ, ΟΡ. 48.

ΜΕΤΑΝΟΙΑ

Στίχοι γερμανικοί του Gellert, μεταφρασμένοι κ' ἑλληνικά στο ρυθμό τῆς μουσικῆς τοῦ Beethoven.*

Χριστέ, σ' ἔσε προσπέφτω ἢ Κολασμένη
τὸ κρῖμα κλειῶ μέσ' στήν καρδιά...
Δές! τί φριχτή κατάρα με βαραίνει,
πῶς χύνω δάκρυα θερμά.
Ἐσένα ἐγὼ θρηνηῶντας ἱκετεύω,
λυμένα σέρνω τὰ μαλλιά.
Ὡ Θεέ μου, ὡς πότε ἀνάγκη νὰ παλαίβω
στὴ μαύρη κ' ἔρημη σκοτεινιά;
Χριστέ, βαρὺ κι ἂν ἔχω κάμει κρῖμα,
ποινὴ βαρεῖα μὴ βάλῃς Σὺ!
Σκυμμένη ἐδῶ, μπρὸς στάγιο σου τὸ βῆμα,
πικρὰ θρηνώ ἢ ἁμαρτωλή.
Ἄν θέλῃς Σὺ, ἢ οὐράνια χάρη ἐμένα
θὰ περιλάμψη μ' ἅγιο φῶς
παρηγοριά σὲ στήθια πληγωμένα
Ἰσὺ ὁ καλὸς σκορπᾷς Θεός.
Σὺ ὀδήγησέ με τοῦ καλοῦ τὸ δρόμο,
νὰ ἰδῶ τὸ φῶς τάληθινό,
νὰ κολουθῶ τὸ θεϊκό σου νόμο
κ' ἐμπρός σου χάρη νάβρω ἐγώ.
Γενοῦ προστάτης, φίλος, ὀδηγός μου,
σιμά σου ἐγώ, Χριστέ, νάρθῶ I...
...Τάχνό μου κλάμα τὸ ἄκουσε ὁ Θεός μου,
καὶ με καλεῖ στὸν οὐρανό.

N. Π.

* Τὸ θρησκευτικὸ τοῦτο τραγοῦδι δὲν εἶναι ἄγνωστο μέσα στήν Ἀθήνα. Τὸ ἔχουνε τραγοῦθήσει, με τὴ γαλλικὴ του μετάφραση, καὶ ἡ Κα Καλὸ καὶ ἡ Κα Φωκᾶ, στήν τελευταία τῆς συναυλία.

Ἡ ΚΟΙΝῆ ΓΝΩΜῆ

Ἡ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΟΥ!

Φίλε «Νουμά»,

Σ' ἔνα γράμμα του ἀνοικτὸ πρὸς τὸ Γκαλῆπ ποὺ δημοσίεψε στὴ Σαλονίτικη «Μακεδονία» ὁ κ. Κοσμίδης, πρὶν κτλ. στήν Πόλη καὶ τώρα νομικὸς σύμβουλος, υπάλληλος δηλ. τῆς Ἑλλ. Κυβέρνησης, στὴ Γεν. Διοίκηση τῆς Μακεδονίας, παραπονιέται πῶς ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνηση ἀθάλαρετα, Τουρκικὰ δηλ., τοῦ κα-

τάσκεσε ἀλάκρη τὴν περιφροσὶα του καί... τὰ παρακάτου μόνο τὸν κ. Κοσμίδη ἐνδιαφέρουν, ὄχι καὶ μᾶς.

Κεῖνο ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει ἐμᾶς εἰναι ἡ ἀδιαντροπιά—δὲ βρίσκουμε πιά ἀλαφριά λέξη— τοῦ κ. Κοσμίδη, γκατὶ ἐνῶ εἶναι Ἑλληνας—ἔτσι τουλάχιστο φαίνεται ἀπὸ τὸ παρανόμι του— καὶ υπάλληλος τῆς Ἑλλ. Κυβέρνησης, μιλάει με σέβας καὶ με ἀγάπη γιὰ τὴν Τουρκιά, ἀποκαλώντας τὴν «πατρίδα του» καὶ καρτερεῖ νάρθει ἢ ἄγία μέρα ποὺ θὰ βασιλέψει ἡ «εὐνομία» στήν Τουρκιά (ἐνῶ ἔλοι μᾶς ἐμεῖς ἐδῶ οἱ Ἑλληνες καρτεροῦμε νὰ βουλιάξει τὸ περίφημο αὐτὸ Τουρκοβασίλειο), γιὰ νὰ βρεῖ τὸ δίκιο του καὶ νὰ πάρει πίσω τὸ βίός του.

Αὐτὸς εἶναι, τὸ φωνάζει με περιφάνεια, Ὁθωμανὸς ὑπήκοος, κι ἄς τὸν ξεγράφει ἡ Τουρκιά, κ' εὐχαριστεῖ, σὰν Ὁθωμανὸς ὑπήκοος, τὴν Ἑλλ. Κυβέρνηση ποὺ τοῦ πρόσφερε μιὰ θέση, μὰ κι αὐτὴ ὄχι ἀσχετὴ ἀπὸ τὴν Ὁθωμανικὴ του ὑπηκοότητα, ἀφοῦ τὸν ἔχει διορίσει νομικὸ σύμβουλο γιὰ τὰ «Ὁθωμανικὰ ζητήματα», μ' ἄλλα λόγια, γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ διαφεντέβει τοὺς συμπατριῶτες τοῦ Ὁθωμανοῦ. Σ' ἔλο τὸ γράμμα του φηγουράρουν οἱ φράσες: «Ἡ Πατρίδα μου», ἢ Τουρκιά δηλ., καὶ «ἡ Ἑλλ. Κυβέρνηση», τὸ ἔξένο Κράτος δηλ., κι ἀπορεῖ κανεὶς πῶς ὕστερ' ἀπ' αὐτὸ τὸ περίφημο γράμμα, ἂν καὶ περάσανε τόσες μέρες ἀπὸ τὴ δημοσίεψή του στὴ «Μακεδονία», πρὶν τοῦ ἀπαντήσῃ ὁ Γκαλῆπ, δὲν τοῦ ἀπάντησε ὁ κ. Βενιζέλος καὶ δὲν τοῦ εἶπε:

— «Κύριε Ὁθωμανὸ ὑπήκοε, ἔχω Ἑλληνες πολίτες νὰ βάλω σ' αὐτὴ τὴ θέση καὶ ἡ ἀφεντιά σου πῆγαινε νὰ ἐργαστεῖς γιὰ τὴν «εὐημερία» τῆς πατρίδας σου γιὰ νάρθει μιὰν ἄρ' ἀρχύτερα ἢ ποθητὴ μέρα ποὺ θὰ βασιλέψει ἡ «εὐνομία» στήν Τουρκιά γιὰ νὰ βρεῖς τὸ δίκιο σου καὶ τὸ βίός σου!

Αὐτὸ εἶναι οἱ πατριῶτες ποὺ μᾶς τοὺς ἔστειλε ἡ Τουρκιά κάθε λίγο εἰς γιὰ νὰ γονατίσουν τὸν ἰδιαίτερο προῦπολογισμό τοῦ Ἰπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, νὰ παίρνουνε τετράπαχες δημόσιες θέσεις, νὰ λιμοκτονοῦν, οἱ ἄμειροι, στὰ μεγαλύτερα ξενοδοχεῖα τῆς Ἀθήνας, νὰ ἐπικρίνουν περιφρονητικὰ τὴν Κυβέρνηση καὶ νὰ μιλάνε γιὰ Μεγάλῃ Ἑλλάδα.

Νὰν τοὺς χαιρόμαστε.

Δικός σου

ΕΝΑΣ ΜΗ ΟΘΩΜ. ΥΠΗΚΟΟΣ

TAINE.—Ὁ τίμιος ἄνθρωπος στὸ Παρίσι λείει ψέματα δέκα φορὲς τὴ μέρα, ἢ τίμια γυναῖκα εἴκοσι, ὁ ἄνθρωπος τοῦ κόσμου ἑκατό. Δὲν μπόρεσαν ποτὲ νὰ λογαριάσουν πόσες φορὲς τὴ μέρα λείει ψέματα μιὰ γυναῖκα τοῦ κόσμου.

TAINE.—Σε κάθε οἰκογένεια ὑπάρχει μιὰ πληγὴ, καθὼς μέσα στὸ μῆλο τὸ σκουλήκι.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΘΘ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, αρ. 1, ΑΘΗΝΑ

Συντρομὴ χρονιάτικη : Γιά τὴν Ἑλλάδα δρ. 10. Γιά τὸ ἔξωτερον φρ. χρ. 12.50.—Γιά τίς ἐπαρχίαι δεχόμεστε καὶ τριμηνέας συντρομῆς (3 δρ. τὴν τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συντρομητὴς ἢ δὲν πληρώσει τὴ συντρομὴ του. Γιά τὸ 1916 ἡ συντρομὴ ὁρίστηκε σὲ 20 δρ. φρ. τὴ χρονία.

20 λέφτά τὸ φύλλο.—Τὰ περαιομένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μᾶς διπλὴ τιμὴ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κίβωκια καὶ στὸ βιβλιοπωλεῖο Βασιλείου (ὁδὸς Σταδίου 42)

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΤΑ ΠΡΑΜΑΤΑ εἶναι πολὺ ἀπλά. Τὸ Κράτος εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ χρήματα. Καὶ ἡ ἀνάγκη αὐτὴ ἔτυχε νάβῃ πολὺ φυσικὴ. Ἐξόδα καθμερνὰ γιὰ τὴν πολεμικὴ ἑτοιμασία, εἰσπραξὴ φόρων παραπολὺ χαλαρῆ, ἔξοδα ἀπαραίτητα γιὰ μιστοὺς καὶ γι' ἄλλες μύριες ἀνάγκης τῆς ὑπερρείας. Τὰ χρήματα ποὺ τοῦ χρειαζάντουσαν τὸ Κράτος τὰ ζήτησε ἀπὸ τὴν Τράπεζα, ποὺ λέγεται, κ' Ἐθνικὴ κ' εἶναι παραφορτωμένη μὲ Κυβερνητικὰ προνόμια. Καὶ ἡ Τράπεζα σ' αὐτὴ τὴν κρίσιμην περίστασιν, ξέχασε τὸν προορισμὸ τῆς, ξέχασε πὼς εἶναι Ἐθνικὴ καὶ ζήτησε νὰ κερδοσκοπήσει. Ἐδῶ σ' ἔχω. Πάρε ἕνα καὶ δῶσε μου δέκα. Δηλ. σὰν τοκογλύφος φέρθηκε. Ζήτησε τὸ Κράτος, γιὰ νὰ γλυτώσει τὴν τοκογλυφία, νὰ δανειστεῖ, γιὰ τίς πιὸ βιαστικὰς ἀνάγκης του, τὰ δυὸ τρίτα ψωροεκατομμύρια ποὺ εἶναι προωρισμένα γιὰ τὴ ναυαρχίδα. Ἄλλ! Ὅυτε αὐτὰ δὲ θὰν τάγγιζεις, μιὰ καὶ τὰ φυλάω ἐγὼ!

Πέλεμος δὴλ. συστηματικὸς τῆς Τράπεζας κατὰ τοῦ Κράτους. Καὶ τὸ Κράτος σὲ μιὰ τέτια περίστασιν εἶχε ὅλα τὰ δικαιώματα νὰ περαιοπιστεῖ τὸν ἑαυτοῦ. Καὶ τὰ δικαιώματά του τὰ μετχειρίστηκε μὲ τὸ νομοσκέδιο ποὺ ὑποβλήθηκε στὴ Βουλὴ.

ΜΑ ΕΤΣΙ, λένε, περιορίζονται τὰ δικαιώματα τῆς Ἐθν. Τράπεζας. Γιατί νὰ μὴν περιοριστοῦνε; Μὰ ἔτσι, λένε, ἡ Κυβέρνηση «εἰσπηδᾷ» στὴν Ἐθν. Τράπεζα. Γιατί νὰ μὴν «εἰσπηδᾷ»; Μόνο ὁ κ. Εὐταξίας θῆχει νὸ προνόμιο νὰ «εἰσπηδᾷ» καὶ νὰ χορεύει; Μὰ ἔτσι, λένε, αὔριο ἡ Κυβέρνηση, ἂν τῆς καπνίσει, θὰ μπορεῖ νὰ ἐπιτάξει τὰ χρήματα ποῦναι κατατεθειμένα σ' αὐτὴνε. Γιατί νὰ μὴν τὰ ἐπιτάξει; Μόνο τὸ δικό μου ζῶ, καὶ τὸ δικό μου κάρρο καὶ τὸ δικό μου

παιδί θὰ ἐπιτάξει», καὶ τὰ δικά σου ἑκατομμύρια θὰν τὰ σέβεται σὰν κάτι ἱερό;

Ὅχι, κύριοι. Θέλετε Κράτος; Μὰ τὸ Κράτος ἔτσι θὰν τῶχετε καὶ στὴν καμπούρα σας, κὶ ὄχι μοναχὰ στὴ δική μας, τὴν προλετάρικη καμπούρα. Τὰ καλὰ τοῦ Γιάννη γιὰ σᾶς, καὶ τὰ κακὰ τοῦ γιὰ μᾶς; Ὅχι. Καλὰ κακὰ γιὰ ὅλους μας. Αὐτὸ εἶναι τὸ Κράτος. Ἄ δὲ σᾶς ἀρέσει, γκρεμίστε το, ἀλλάχτε το. Ὅσο-ἔμως τὸ κρατάτε, ἔχετε χρέος καὶ νὰν τὸ σεβάσαστε.

ΩΣΤΟΣΟ θέλωνα νὰ ποῦνε, καὶ τὸ πισθεύομε, πὼς στὴν περίστασιν αὐτὴ ὁ κ. Εὐταξίας φέρθηκε περισσότερο ὡς ἀντιπολιτευόμενος καὶ λιγότερο ὡς Διοικητὴς τῆς Ἐθν. Τράπεζας κὶ ἀρνήθηκε τόσο πεισματικὰ τὴ συντρομὴ τῆς Τράπεζας στὴν Κυβέρνηση, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰν τὴ φέρει σὲ στενὸχωρὴ θέση καὶ θὰ τὴν ἀναγκάσει νὰ παραιτηθῆ. Καὶ, καθὼς μᾶς βεβαίωσε πρόσωπο ποὺ βρίσκεται πολὺ κέντὰ στὴν Κυβέρνηση, εἶταν ἑτοιμὴ ἀλήθεια νὰ παραιτηθῆ ἂ δὲν τὴν ἔσωζε τὸ τηλεγράφημα ποὺ ἦρθε ἀπὸ τὸ Μπροντὼ τὴν τελευταία στιγμὴ. κ' ἔφερνε τὴν εἰδησὴ πὼς ἡ Γαλλία στέλνει εἰκοσι ἑκατομμύρια ἀπέναντι τῆς δευτέρας δόσης τοῦ μεγάλου δανείου μας.

Κ' ἔτσι, ἂ δὲν ἐπρόφτανε τὸ αὐτήριο αὐτὸ τηλεγράφημα, θὰ γινότανε τοῦτο τὸ πρωτάκουστο σὰν κόσμῳ, νὰ πέσει μιὰ Κυβέρνηση πρὸ τῆ θέλει ὁ Λαός, ἀφοῦ ἔχει στὴ Βουλὴ τὴν πλειονοψηφία, ποὺ τὴ θέλει τὸ Στέμμα, ποὺ τὴ θέλει ἀκόμα καὶ ἡ Εὐρώπη, καὶ ποὺ δὲν τὴ θέλει μόνο ὁ κ. Εὐταξίας.

Νᾶ, δόξα μιὰ φορὰ.

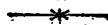
«ΤΑΥΡΟ μινόμενο» τὸν εἶπα μέσα στὴ Βουλὴ τὸν πρωθυπουργὸ ὁ κ. Ράλλης, ποὺ ἄλλοτε δὲ καὶ λόγου του εἶχε κερδίσει μὲ τίς πράξεις του τὸν τίτλο τοῦ *finjozo* ἥρωα τοῦ Ἀριστοῦ. Χρειάζεται ὡστόσο καμιά φορὰ ἕνας πρωθυπουργὸς νάβῃ καὶ λίγο ταυρος, σὰ βρίσκεται μπροστὰ σὲ τέτια, ἔχι καὶ τόσο τίμια, φροσιμὰ.

Ὅσο γιὰ τὸν ἀντιπολιτευόμενον τύπο, αὐτὸς πιά εἶναι κὶ ἂν εἶναι γιὰ τὰ πανηγύρια. Γράφανε, πάνου σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, τόσο νόστιμα ποὺ ἀποροῦμε πὼς δὲ γράφανε—ὡστόσο μπορεῖ νὰν τὸ γράφουνε κὶ αὐτὸ—πὼς ἡ Κυβέρνηση δωροδόκησε τίς φημερίδες ποὺ πήγανε μὲ τὸ μέρος τῆς σ' αὐτὴ τὴν περίστασιν.

Λὲς τὸ Καζίνο κὶ ὁ Στρατούλης, κ. Πῶπ, νὰ μὴν ἀνοίξανε τίς κάσες τους;

TAIN.E—Παροιμία χωριάτικη: Ἐνας πατέρας μπορεῖ νὰ θρέψει δώδεκα παιδιά καὶ δώδεκα παιδιά δὲν μποροῦνε νὰ θρέψουν ἕναν πατέρα.

ΓΙΑΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΩΜΕ ΤΗΝ ΠΟΛΗ

— Τὰ κράτη γεννιοῦνται, μεγαλώνουσι καὶ πεθαίνουσι. Ὅπως ἀκριβῶς καὶ οἱ ἄνθρωποι. Καὶ μερικὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ κράτη ποὺ σβύουσι ξεχνιοῦνται ἕως διόλου. Ἄλλα ἔμως ἀφήνουν σημάδια τοῦ περασμοῦ τους. Ἡ ἱστορία εἶναι γεμάτη ἀπὸ παραδείγματα. Μὰ ἐμεῖς σὰν Ἕλληνες ποὺ εἴμαστε πρέπει νὰ διοῦμε τὸ παράδειγμα τῆς γαργιάς μας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας. Ἄλλωστε εἶναι καὶ τὸ καλλίτερον ποὺ ὑπάρχει ὡς σήμερον. Κανένας δὲν ἔχει νὰ δείξῃ πῶς καλῶς. Ὅλα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἀπὸ τὰ παλιὰ τὰ χρόνια θαυμάζουσι τὰ μνημεῖα ποὺ ἀφήκανε οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνικὲς πολιτεῖς. Κι' ὅλα αὐτὰ τὰ μνημεῖα μᾶλλον τὰ ἐνεμάζουσι πολιτισμῶ. Αὐτὸ λοιπὸν εἶναι ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμῶς. Καὶ ἐνῶ ἐκεῖνοι ποὺ τὸν ἐκάμανε πεθάνανε, αὐτὸς ζῆ καὶ θὰ ζῆ γιὰ πάντα στηλένοντας ψηλὰ τῆ δόξα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Κάθε κράτος, λοιπὸν, ποὺ ἀργὰ ἢ γρήγορα σύμφωνα μὲ τὰ διδάγματα τῆς ἱστορίας, θὰ σβύσει, πρέπει νὰ προσπαθῆσιν νὰ δημιουργήσιν ἕνα δικό του πολιτισμῶ. Κ' ἔτσι δὲ θὰ ξεχαστῆ ποτὲς. Αὐτὸ, λοιπὸν, πρέπει καὶ ἐμεῖς οἱ σήμερον! Ἕλληνες νὰ κάμωμε. Τὸ ζήτημα ἔμως εἶναι πῶς.

Τὸ ὄλικὸν ὑπάρχει. Τὸ δείξαν οἱ τελευταῖοι δυὸ πόλεμοι. Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ὅπου καὶ νὰ βρισκεται ἔχει μέσα του δυνάμεις. Δυνάμεις ποὺ τὸ Κιλίκι καὶ ἡ Κρέσσα μᾶς δείχνουσι ὀλοφάνερα. Δυνάμεις ποὺ ἡ Ἑλληνικὴ σημαία μᾶς δείχνει πλέοντας τοὺς ὠκεανούς. Δυνάμεις ποὺ οἱ συνεισφορὰς γιὰ ἔθνικους σκοποὺς μᾶς δείχνουσι ἀκόμα καὶ στὰ πέρατα τῆς Γῆς. Δυνάμεις ποὺ «ὁ Πόλεμος ἐν Πελέμῳ», ἢ «Ῥέα» ἢ «Μπαγιαντέρα» κ.τ.λ., μᾶς δείχνουσι κάθε μέρα. Δυνάμεις ποὺ ἡ «Φλογέρα τοῦ Βασιλιά», ὁ «Δωδεκάλογος τοῦ Γύφτου», ἢ «Ἀγνή», «Μαρτύρων καὶ ἡρώων αἵμα» κ.τ.λ. ζωγραφίζουσι πιστὰ στὸ μεγάλο πίνακα τῆς ζωῆς. Ἐχομε λοιπὸν, καὶ ὀλικὲς καὶ ἠθικὲς καὶ πνευματικὲς δυνάμεις ὡς ἔθνος γιὰ νὰ μπορούμε νὰ κάμωμε ἕνα νέο πολιτισμῶ. Ἕνα πολιτισμῶ ξεχωριστὸ χωρὶς νὰ ἔχη μέσα του γιὰ καρδιά τὴν ἀπομίμηση. Δὲ λέω πῶς πρέπει νὰ περιφρονήσωμε κάθε ξένο πολιτισμῶ. Ὅχι! Θέλω νὰ πῶ πῶς δὲν πρέπει νὰ τότε παίρνομε σὰ μαϊμούδες γιὰτὶ εὐδοκίμησε σ' ἄλλο ἔθνος.

Αὐτὸ δὲν εἶναι λόγος νὰ μᾶς κάνει νὰ νομίζουμε, πῶς θὰ μπορούμε νὰ μᾶς ὠφελῆσιν. Ἴσως ἐμεῖς σὰν ἄλλο ἔθνος ποὺ εἴμαστε, διαφέρουμε πολὺ ἀπὸ κείνο τὸ ἔθνος. Κ' ἔτσι δὲ θὰ μᾶς πηγίνει ὅπως στὸ μεγάλο κεφάλι δὲν πάει τὸ μικρὸ καπέλλο καὶ γίνεται γελοῖο. Πρέπει λοιπὸν πρῶτα νὰ ξετάζουμε τὸν ἑαυτὸ μας κλάδον. Νὰ τότε μάθωμε καὶ νὰ δοῦμε τί μᾶς χρειάζεται. Κ' ἔτσι κἀνοντας ὅ,τι χρειάζεται γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες καὶ ἔχι παίρνοντας ὅ,τι μόνο γιὰ τοὺς Γερμανοὺς καὶ τοὺς Ἑγγλέζους εἶναι ἐφαρμοσίμο, θὰ πά-

με μπροστὰ. Ἔτσι θὰ κάμωμε ξεχωριστὸ πολιτισμῶ, ὅπως ἀρμόζει σὲ κάθε ἔθνος.

*
*

— Ἕνα πρᾶμα μόνο πρέπει νὰ παρατηρήσω. Ἕνα πρᾶμα πολὺ σπουδαῖο γιὰτὶ αὐτὸ θάναι ἀπὸ τοὺς πειρὸ μεγάλους συντελεστὲς τοῦ πολιτισμοῦ μας τοῦ νέου. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔτι τὸ παλιὸ τὸ κράτος δὲ θ' ἀποτελέσει ἢ πῶς καλὰ δὲν μπορεῖ ν' ἀποτελέσει τὸν πυρῆνα τοῦ νέου αὐτοῦ πολιτισμοῦ. Ὅτε ἔμως καὶ εἰ νέες ἐπαρχίαι. Μ' αὐτὰ ποὺ ἔχομε τώρα μπορούμε νὰ ἐτοιμάζουμε πολλὰ καλὰ πρᾶματα, μὰ ἡ μαγιά λείπει. Καὶ ἡ μαγιά εἶναι ἡ Βοσκορίτισσα.

Ἴσως ἐκεῖνος ποὺ διαβάζει τὰ πάρα-πάνω ρωτήσῃ: Μὰ γιὰτί, μήπως ἐμεῖς δὲν εἴμαστε ἱκανοί; Γιατί περιφρονᾷς τὸ κράτος αὐτὸ ἔτσι; Μήπως αὐτὸ δὲν εἶτανε ἡ ἀρχὴ ὅλης αὐτῆς τῆς ἀναγέννησης;

Δὲν πιστεύω ποτὲς Ἕλληνας νὰ περιφρονήσῃ αὐτὸ ποῦκαμε τὸ μικρὸ αὐτὸ κρατίδιο. Ἐγὼ τουλάχιστο μ' αὐτὰ ποὺ λέγω δὲ θέλω νὰ τὸ περιφρονήσω. Διόλου. Ἀλλὰ ἡ θέσι του εἶναι διάφορη ἀπὸ τοῦ ἄλλου ἔθνους. Στὸ μικρὸ αὐτὸ κράτος ζῆ Ἑλληνισμῶς νέος. Ἕνα μέρος τοῦ ἔθνους ποὺ μόλις ἔχει προπαποδες. Βρ. σκόντανε δὲ σὲ τέτοιαις συνθήκαις ποὺ δὲν εἶτανε δυνατό αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ ἔθνους νὰ κάμει μεγάλας προόδους δηλ. ἀφύσιαι. Γιὰ ν' ἀναπτύξῃ ἕνα ἔθνος πολιτισμῶ δικό του πρέπει νὰ περάσει πολὺς καιροὺς. Πάρα πολλούς. Ὁ Goethe γράφει στὸν Eckerman: Γιὰ νὰ ποῦμε ἐμεῖς οἱ Γερμανοὶ πῶς εἴμαστε πολιτισμένοι πρέπει νὰ περάσουμε ἀκόμα 2 καὶ 3 αἰῶνες. Καὶ ἐπέραςε ἕνας. Ἄς μαρτυρήσουμε τὰ ἐρείπια τοῦ Λουβαίνου ἂν ὁ Coethe εἶχε ἄδικον.

Μὲ τὸ λίγο, λοιπὸν, καιρὸ ποὺ εἶχε τὸ κράτος αὐτὸ τὸ μικρὸ εἶτανε ἀδύνατον νὰ πολιτιστῆ καὶ νὰ παρουσιάσῃ στὸν κόσμον ἕνα νέο πολιτισμῶ. Ἕνα πολιτισμῶ δικό του, ξεχωριστό. Γι' αὐτὸ λέγω καὶ πάρα πάντως πῶς ἡ παλιὰ Ἑλλάδα δὲν εἶχε τὸν καιρὸ καὶ δὲν μπορούσε νὰ τὸ κάμει. Ὅστε δὲν εἶναι περιφρόνησι, εἶναι μιὰ ἀλήθεια ποὺ καθόλου δὲν ἐπηρεάζει τὸ γόητρο τῆς Παλιᾶς Ἑλλάδας. Ἀπλούστατα δὲν εἶχε τὴν δύναμιν τὴν ἀπαιτούμενην. Ὅπως καὶ τὸ μικρὸ παιδί δὲν ἔχει δύναμιν νὰ κουνήσῃ ἕνα βαρὺ πρᾶμα, χωρὶς βέβαιον νὰ τὸ περιφρονήσῃ κανένας γι' αὐτό.

Τώρα ἂς ἔρθωμε καὶ στὶς νέες χώρες. Καμμιά ἀπ' αὐτὰς δὲν εἴμινε ποτὲς ἡτυχη ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ κάμει δικό της πολιτισμῶ. Ποτὲς ἡ Κρήτη δὲν ἠσχάσε γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ κάμει πρόσο στὰ γράμματα, στὶς καλὰς τέχνας κτλ. Ποτὲς ὁ Ἡπειρώτης δὲν αἰστάντηκε τὸν ἑαυτὸ του ἐλεύτερον. Πάντα ἀπὸ πάντων ἀπὸ τὸ κεφάλι του κρεμόντανε τὸ σπαθὶ τοῦ ἀγρίου Ἀρβανίτη. Ὅσο γιὰ τὴν Μακεδονία ὅλοι μᾶς ξέρομε τί τράβηξε. Δὲν πρέπει, λοιπὸν, νὰ περιμένομε πρόσο μεγάλη στὸν πολιτισμῶ ἀπὸ τίς νέες χώρες.

Δὲν εἶχανε τὴν εὐκαιρία νὰ προσδέψουνε. Ὅχι, ἐπὶ δὲν μπορούνε. Τὸ ὄλικὸ ὑπῆρχε μὰ ἡ εὐκαιρία δὲν ὑπῆρχε. Καὶ μέσα σὲ δυὸ χρόνια λευτεριάς τί μπορούνε νὰ κάνουνε, ἀφοῦ καθὼς λέει γιὰ τὴν Ἰσχυρὴ Γερμανία μὲ ἄλλες τίς εὐκαιρίες χρειάζονται αἰῶνες; Κ' οἱ νέες, λοιπόν, χώρες δὲν μπορούνε νὰ τότεν κάμουνε τὸ νέο αὐτὸ πολιτισμὸ. Εἶναι καλὸ ὄλικὸ. Μπορεῖ κανένας νὰ παρομοιάσει τὴν τορινὴ Ἑλλάδα μὲ ἓνα λουλουδι ἀνοιχτὸ ποὺ περιμένει νὰ τραφεῖ καὶ νὰ πάρει μέσα του τὴ γύρη γιὰ νὰ κάμη τὸν καρπὸ. Ἐβῶ ἡ γύρη εἶναι ὁ ὑπόλοιπος ὑπόδομος καὶ Ἑλληνισμὸς καὶ μάλιστα ἡ Πόλη.

* *

Ὁ ὑπόδομος αὐτὸς Ἑλληνισμὸς βέβαια δὲν εἶναι ἕλος σὲ κατάστασιν νὰ γίνῃ γύρη. Ἡ Σμύρνη ὅμως καὶ ἡ Πόλη γιὰ νὰ μὴν πῶ ἄλλες πολιτείες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἶναι ἀπαραίτητες. Αὐτὲς θάναί ἡ γύρη καὶ πρὸ πάντων ἡ Πόλη ποὺ μπορεῖ νὰ γεννήσῃ τὸ νέο αὐτὸ καρπὸ ποὺ θὰ τόνε ἴενε Νεοελληνικὸ Πολιτισμὸ.

Ἡ Σμύρνη, ἔχει ἐξίκετο Ἑλληνικὸ χαραχτήρα. Οἱ Τούρκοι τὴνε ἴενε Γκιαουρ—Ἰσμίρν. Καὶ οἱ Ἑλληνες ποὺ ζοῦνε ἐκεῖ μέσα δὲν εἶναι 50—60 χρονῶ οἰκογένειες. Εἶναι 2, 3 καὶ 4 αἰῶνων οἰκογένειες πατριαρχικές. Καὶ εἶναι μὲν ὑπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ Τούρκου, ἀλλὰ ὁ ἀριθμὸς τους ὁ μεγάλος τοῦς κράτησε καθαρὸς Ἑλληνες. Ἀπόδειξη πὼς κ' οἱ Τούρκοι μιλάνε Ἑλληνικά. Κ' ἔτσι ἀναπτύχθηκε μιὰ Ἑλληνικὴ κοινωνία. Μιὰ κοινωνία ποὺ κι ὁ παππούς κι ὁ προπάππος κι ὁ προπάππος τοῦ προπάππου των, γιὰ νὰ μὴν πῶ παραπάνου, γεννηθήκανε μέσα σ' αὐτὸ τὸν πολιτισμὸ. Πέρασαν αἰῶνες. Οἱ οἰκογένειες μένουνε ἀκέρειες Ἑλληνικές, ἀναθρεμμένες καὶ ποτισμένες μὲ τὸ γάλα ἐνεῶς πολιτισμοῦ, γεννημένου στὴ σκλαβιά, καθαρὰ Ἑλληνικῶ. Οἱ αἰῶνες ποὺ χρειάζονται γιὰ νὰ μπορεῖ ὁ ἄθρωπος νὰ πει πὼς εἶναι πολιτισμένος πέρασαν. Ὑστεροῦνε βέβαια κι αὐτοὶ μὰ ἔχι σὰν κ' ἐμᾶς.

Μὰ ἂν μπορεῖ κανένας νὰ πει αὐτὰ γιὰ τὴ Σμύρνη τί μπορεῖ νὰ πει γιὰ τὴν Πόλη; Τὴν Πόλη ποὺ εἴτανε κ' εἶναι καὶ θάναί πάντα Ἑλληνική. Καὶ τὰ βουνὰ τῆς. Κ' οἱ δρόμοι τῆς. Κ' οἱ πλατείες τῆς. Ὅλα μυρίζουνε Ἑλληνισμὸ. Ὅπου καὶ νὰ μπεῖς Ἑλληνες. Ὅπου καὶ νὰ πᾶς ἀκοῦς Ἑλληνικά. Ἡ Πόλη εἶναι Ἑλληνική. Αὐτὸ δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἀπόδειξη. Εἶναι ἀξίωμα. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι αὐτὸς ὁ Ἑλληνισμὸς τί Ἑλληνισμὸς εἶναι.

Ὅποιος ξέρει τὴν Πόλη. Ὅποιος ἔζησε λίγο ἐκεῖ καὶ ἀκόμα ὅποιος γνώρισε Πολίτες δὲν μπορεῖ πρὰ νὰ ἐμολογήσῃ πὼς ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Πόλης, εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπο. Ἐγὼ δὲν εἶμαι Πολίτης. Μονάχα ἔζησα λίγα χρόνια στὴν Πόλη. Ἡ ζωὴ αὐτὴ τῶ λίγῳ χρόνῳ μὲ πείθει πὼς ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Πόλης εἶναι ὁ ἀνώτερος Ἑλληνισμὸς ποὺ ὑπάρχει. Εἶναι

μὲ μιὰ λέξη ὁ πῶς πολιτισμένος Ἑλληνισμὸς ποὺ ὑπάρχει ἢ καλύτερα ὁ πολιτισμένος Ἑλληνισμὸς ποὺ ὑπάρχει. Ὁ πολιτισμὸς δὲν ἔχει φτιασμένα μόνο τὸν ἀριστοκράτη παρὰ καὶ τὸν μπακάλη τῆς γειτονιάς. Κι ὁ λαοστρὸς ἀκόμα φαίνεται πὼς ζεῖ μέσα σὲ πολιτισμὸ. Καὶ τὰ γκαρσόνα κι ὁ μαγάλης καὶ ὁ ἀμαξᾶς κτλ. Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Πόλης εἶναι πολὺ πῶς πολιτισμένος ἀπὸ μᾶς, ἂν ἐπιτρέπεται νὰ ποῦμε πὼς ἐμεῖς. Δὴ πέρα (γενικὰ ὄχι ἀτομικὰ) ἀποτελοῦμε ἓνα σύνολο πολιτισμένο. Καὶ καθὼς εἴπαμε παραπάνου σὲ 50 καὶ 60 χρόνια πολιτισμὸς δὲ μορφώνεται. Γι' αὐτὸ βέβαια κ' ἐμεῖς ἐδῶ πέρα βρισκόμαστε ὅπως ὅποτε δικαιολογημένοι. Ἐνῶ ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Πόλης εἶναι ἡ συνέχεια τῶ Φαναριωτῶ, γιὰ νὰ μὴν πῶ παραπάνου. Ἐπέρασαν πολλοὺς αἰῶνες. Πολλοὺς αἰῶνες γιὰ νὰ φτάξουνε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο τοῦ πολιτισμοῦ ποὺ βρίσκονται. Ὁ ζυγὸς δὲν τοῦς εἴτανε ἐμπόδιο, ἂν ἐξαιρέσει κανένας τὴν πολιτικὴ. Ἀλλὰ μήπως δὲν ὑπάρξανε Ἑλληνες Μ. Βεζύρηδες, ὑπουργοί, διπλωμάτες κτλ. Καθὼς λοιπόν, εἶχανε πῶ πολλοὺς ἀπὸ τοῦς αἰῶνες τοῦ Goethe γιὰ ν' ἀναπτύξουνε πολιτισμὸ, τὸν ἀναπτύξανε. Καὶ εἶναι Ἑλληνικός. Εἶναι βγαλμένος ἀπὸ τὰ σπλάχνα μιᾶς σειρᾶς μεγάλῃς γεννητῶν Ἑλληνικῶν. Ἐχει καὶ πολλὰ ξένα. Μὰ εἶναι τὰ ξένα ποὺ προσαρμόζονται στὸν Ἑλληνικὸ χαραχτήρα καὶ γι' αὐτὸ δὲ βλάπτουνε.

Ἐκεῖ λοιπὸν μπορούμε νὰ βροῦμε ἓνα πολιτισμὸ Ἑλληνικὸ ποὺ μπορεῖ νὰ γίνῃ ἡ γύρη γιὰ νὰ μπεῖ στὸ λουλουδι ποὺ ἔκαμε τὸ 21 καὶ τὸ 1912—13 καὶ νὰ γεννηθῇ ὁ καρπὸς ποὺ τότε ἴενε Νεοελληνικὸ Πολιτισμὸ.

Ἡ Πόλη ἔχι μόνο μᾶς ἀνήκει ὡς κληρονομιά ἐθνική μὰ καὶ μᾶς χρειάζεται γιὰ νὰ φτάξουμε στὸ σκοπὸ τοῦ νέου κράτους ἐγλ. τὸ Νεοελληνικὸ Πολιτισμὸ.

ΗΡΑΣ ΓΕΡΟΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμὴ Πειραιῶς—Κυκλάδων

Γραμμὴ Πειραιῶς—Ἀλεξανδρείας

Τὸ μὲ διπλοῦς ἑλικας καὶ μηχανὰς ἀρθάστου ταχύτητος πολυτελείας καὶ ἀνέσεως θαλαμηγῶν ἀτμόπλοιοι «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παράλια Τρούμπας).

Ἐκαστὴν ΠΕΜΠΤΗΝ, ὥραν 10.30 μ. μ. διὰ Σῦρον, Τήνον, Ἀνδρον καὶ Κόρθιον.

Ἐκαστὸν ΣΑΒΒΑΤΟΝ, ὥραν 3 μ. μ. δι' Ἀλεξάνδρειαν. Διὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον:

Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελλοῦ ἀριθ. 1 καὶ εἰς τὰ Πρακτορεῖα ταξιδίων κ. κ. Θωμᾶ Κοῦκ καὶ Γιού, Ἀδελφῶν Γκιόλμαν καὶ Σ. Σωτιάδου, (πλατεία Συντάγματος) καὶ Ἰωάν. Ρέντα (παρὰ τὸν ἡλεκτρικῶν σταθμῶν Ὀμινοῖας).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φίλωνος, 44, (δυσθεν Ἀγίας Τριάδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Μ. Π. Σαλβάγον, ὁδὸς Ἀντωνιάδου, 1.

(Ἐκ τοῦ Πρακτορείου)

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Πρός ἀποστολὴν 3 ὑποτρόφων εἰς Αὐστρίαν πρὸς
σπουδὴν τῆς δασολογίας.

Ἀριθ. πρωτ. 46805

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸν ὑπ' ἀριθ. 99 νόμον τῆς 18ης
Δεκεμβρίου 1913, ὡς καὶ τὸ ἀπὸ 12. Αὐγούστου π. ἔ. Β.
Διάταγμα «περὶ τῆς συμπληρώσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ
ἀνωτέρου προσωπικοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν δασῶν» προκη-
ρῶσομεν διαγωνισμὸν διεξαχθῆσομενον τὴν 10 Νοεμβρίου
ἔ. ἔ. πρὸς ἀποστολὴν εἰς Αὐστρίαν 3 ὑποτρόφων διὰ τὴν
σπουδὴν τῆς δασολογίας πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ
ἀνωτέρου διατάγματος ὀριζομένου ἀριθμοῦ τῶν 15 ὑποτρό-
φων καθ' ἑκάστον ἔτος πρὸς δασολογικὰς σπουδὰς εἰς ἀνω-
τέρας ἐν Αὐστρίᾳ Σχολὰς δασολογίας.

Οἱ ὑπεψήφιοι δέον νὰ ὑποβάλωσι δι' αἰτήσεως εἰς τὸ
Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τὸ βραδύτερον μέχρι
τῆς 8ης Νοεμβρίου ἑσπέρας τὰ ἑξῆς ἔγγραφα.

1) Πιστοποιητικὸν τῆς οἰκείας δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς
ἀρχῆς ὅτι εἶνε Ἑλληνας πολίται.

2) Ἐνδειξὴν ἐκ τῶν ληξιαρχικῶν βιβλίων ὅτι τὴν 1ην
Ἰανουαρίου 1914 εἶχον συμπληρώσει τὸ 17ον ὄχι ὄμως
ὑπερβῆ καὶ τὸ 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

3) Πιστοποιητικὸν τῆς ἀρμοδίας Εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς
ὅτι δὲν κατεδικάσθησαν διὰ πράξεις, προβλεπομένας ὑπὸ
τῶν ἀρθρῶν 21, 22 καὶ 24 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

4) Πιστοποιητικὸν τῆς Ἀνατάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπι-
τροπῆς ὅτι εἶνε φυσικῶς ἰκανοὶ διὰ τὰ ἔργα τῆς δασικῆς
ὑπηρεσίας.

5) Ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ Πρακτικοῦ Λυκείου.

6) Γραμμάτιον καταθέσεως εἰς δημόσιόν τι ταμεῖον
δραχμῶν δέκα ὡς ἐξετάστρων.

Οἱ τυχόν ἐπιτελώσαντες -ἢν στρατιωτικὴν των ὑπο-
χρέωσιν, ἢ ἀπαλλαγέντες ταύτης, δέον νὰ προσαγάγωσι τὸ
ἀτομικὸν αὐτῶν νοῦ στρατοῦ βιβλιάριον.

Ἡ ἐκλογή τῶν ὑποψηφίων ἐνεργηθήσεται κατὰ τὰς
διατάξεις τοῦ ἀνωτέρου Διατάγματος, ἐξεταζομένων τούτων
ἐν τῇ Γερμανικῇ γλώσσῃ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ὀκτωβρίου 1914.

Ὁ Ὑπουργὸς

ΑΝΔΡ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ὅ, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ἡ «Λογοτεχνικὴ Βιβλιοθήκη Φέξη» μᾶς τοιμάζει δύο
τόμους μετ' ἀνηγήματα τοῦ Κ. Χατζόπουλου. Μέσα σ' αὐτοὺς
θάνα «Ἡ κούλια τοῦ ἀκροπόταμου», ἢ «Τάσω», καὶ ὁ
«Ὑπερόνθρωπος», ποὺ δημοσιευτήκανε στὸ «Νουμά».

— Στὴ σελίδα 250, ἀράδες 13, τοῦ περασιμένου φύλλου,
ἡ φράση πρέπει νὰ διαβαστεῖ ἔτσι: «... μετὰ τὴν Ἑλλ.
κατοχὴ χτυποῦσε ὅλες τὶς Βουργαρικὲς θηριοδίες».

— Γιὰ τὸ πρῶτο βιβλίον τοῦ Ἐρνέστου Ψυχῆρη δημο-
σίεψε βιβλιογραφία ὁ κ. Δ. Π. Πετροκόκκινος στὸ «Νου-
μά» (ἀριθ. 327, 18 τοῦ Γενάρη, 1909).

— Γιὰ τὸ δεύτερο βιβλίον τοῦ «L' appel aux armes»,
νασιοναλιστικὸ μυθιστόρημα ποὺ παρὰ λίγο νὰ πάρει τὸ
μεγάλον βραβεῖν τῆς Γαλλ. Ἀκαδημίας, 10,000 φρ. (δόθηκε
στὸ γνωστὸ συγγραφεῖα Romain Rolland ἐπειδὴ, εἶπαν, εἶναι
πρεσβύτερος), δημοσίεψε γαλλικὰ μελέτη κριτικὴ ὁ κ. Ν.
Ἐπισκοπόπουλος, ποὺ μᾶς τὴ μεταφράζει γιὰ τὸ ἐρχόμενον
φύλλον ὁ κ. Δ. Π. Πετροκόκκινος.

— Γιὰ τὸν Ἐρνέστο Ψυχῆρη δημοσίεψε ἕνα πολὺ καλὸ
χρονογράφημα ὁ Κ. Τσοκόπουλος μετ' ὃν τίτλον «Ὁ υἱὸς τοῦ
ποιητοῦ» στὸ «Ἔθνος» (3 Νοεμβρ. σελ. 1). Καὶ οἱ ἄλλες
φημερίδες γράφανε συμπληρωτικὰ ἕνα δ.ὸ μάλιστα δημο-
σίεψανε ἕνα ἀρθράκι τοῦ «Βραδικοῦ Ταχυδρόμου» τοῦ Μι-
λάνου.

ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

Γενικὸς Διευθυντὴς ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΕΜΠΕΡΙΚΟΣ

ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ ταχύπλοον Ὀχλαμηγὸν Ἑλληνικὸν ὑπερωκεάνειον

“ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ,”

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς μέσῳ Καλαμῶν—Πατρῶν κατ' εὐθείαν διὰ Ν. Ὑόρκην τὴν 7 Νοεμβρίου.

Ἐπίσης τὸ μέγα ἑλληνικὸν ὑπερωκεάνειον

“ΙΩΑΝΝΙΝΑ,”

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς μέσῳ Καλαμῶν—Πατρῶν κατ' εὐθείαν διὰ Ν. Ὑόρκην τὴν 20 Νοεμβρίου.

Ἐπίσης τὸ μέγα ἑλληνικὸν ὑπερωκεάνειον

“ΑΘΗΝΑΙ,”

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς (μέσῳ Καλαμῶν—Πατρῶν) κατ' εὐθείαν διὰ Νέαν Ὑόρκην τὴν 28 Νοεμβρίου
δι' ἐπιβάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθύνετον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας ὁδὸς Ἀπελλοῦ 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ : Γενικὸν Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 41 (ὑπὸθεν Ἀγίας
Τριάδος). Ἀρ. τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀσφαλισῶσι θέσει ἀνάγκη νὰ δηλώσωσι ἐγκαιρῶς εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς Ἑταιρίας καὶ εἰς
τοὺς κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

Ὑποστηρίζοντες τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, ὑποστηρίζετε τὴν Σημαίαν σας, μεγάλυνετε τὴν Πατρίδα σας.